

Formidling, fornyelse og forøgelse

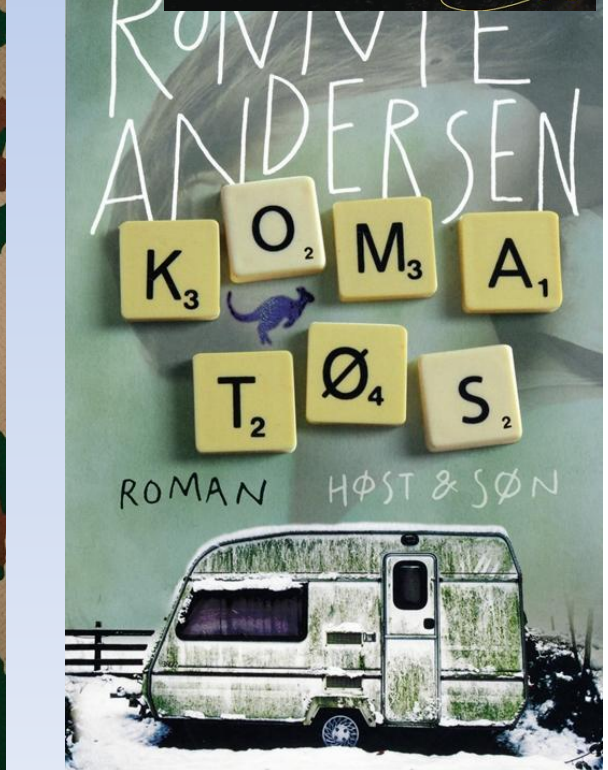
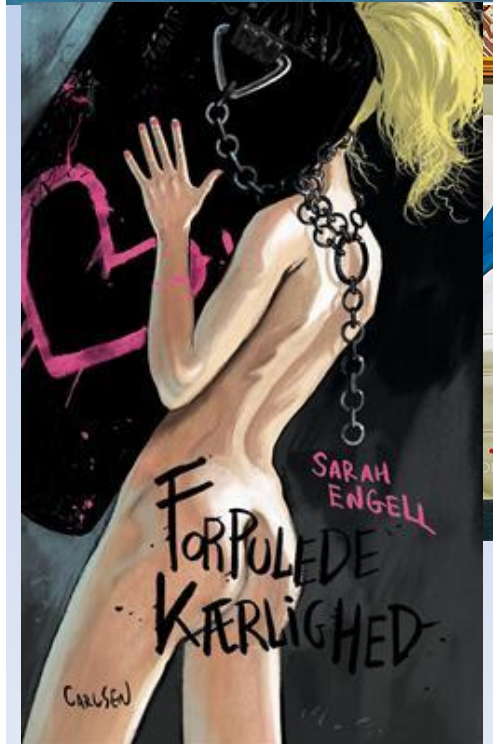
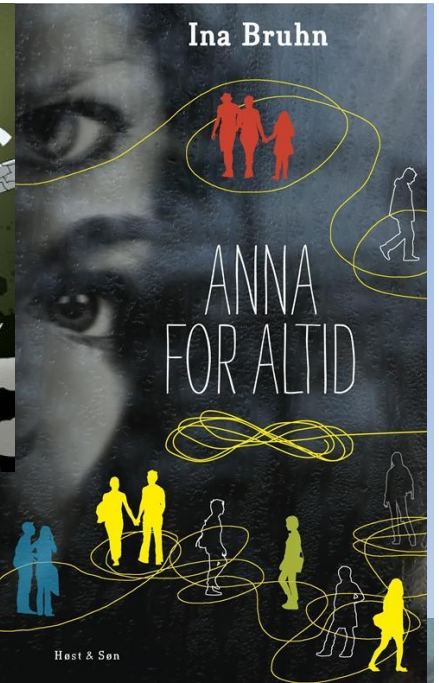
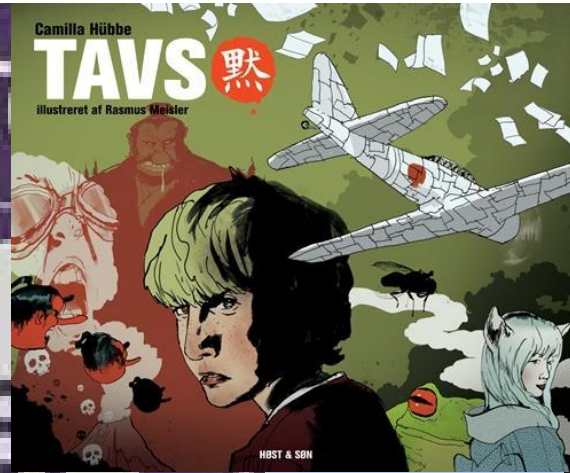
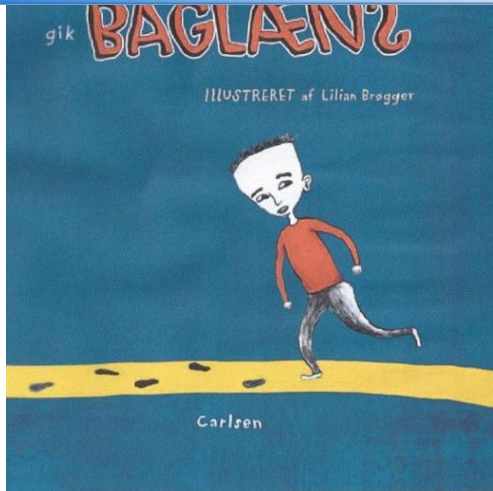
Skolebibliotekarens muligheder og udfordringer

Hvad udfordres han/hun af –
hvad udfordrer han/hun med?

Litteraturens ansigter

Horsens, den 01. oktober 2012

Eiler Jensen, skolebibliotekskonsulent, cand.pæd.

Lærerenes faglige forudsætning

(dansk)læreren qua uddannelse bør have
nødvendigt kendskab til:

Litteraturhistorie

Mytologi (nordisk – græsk/romersk)

De bibelske fortællinger og myter

Eventyr

idehistorie

Skolebibliotekaren – ud over ovenstående:

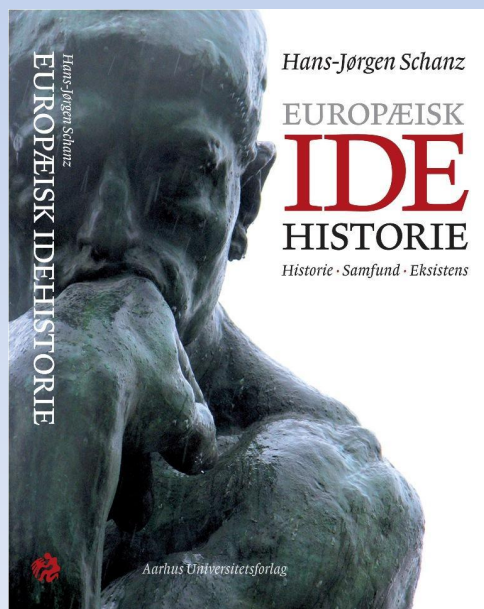
Belæst

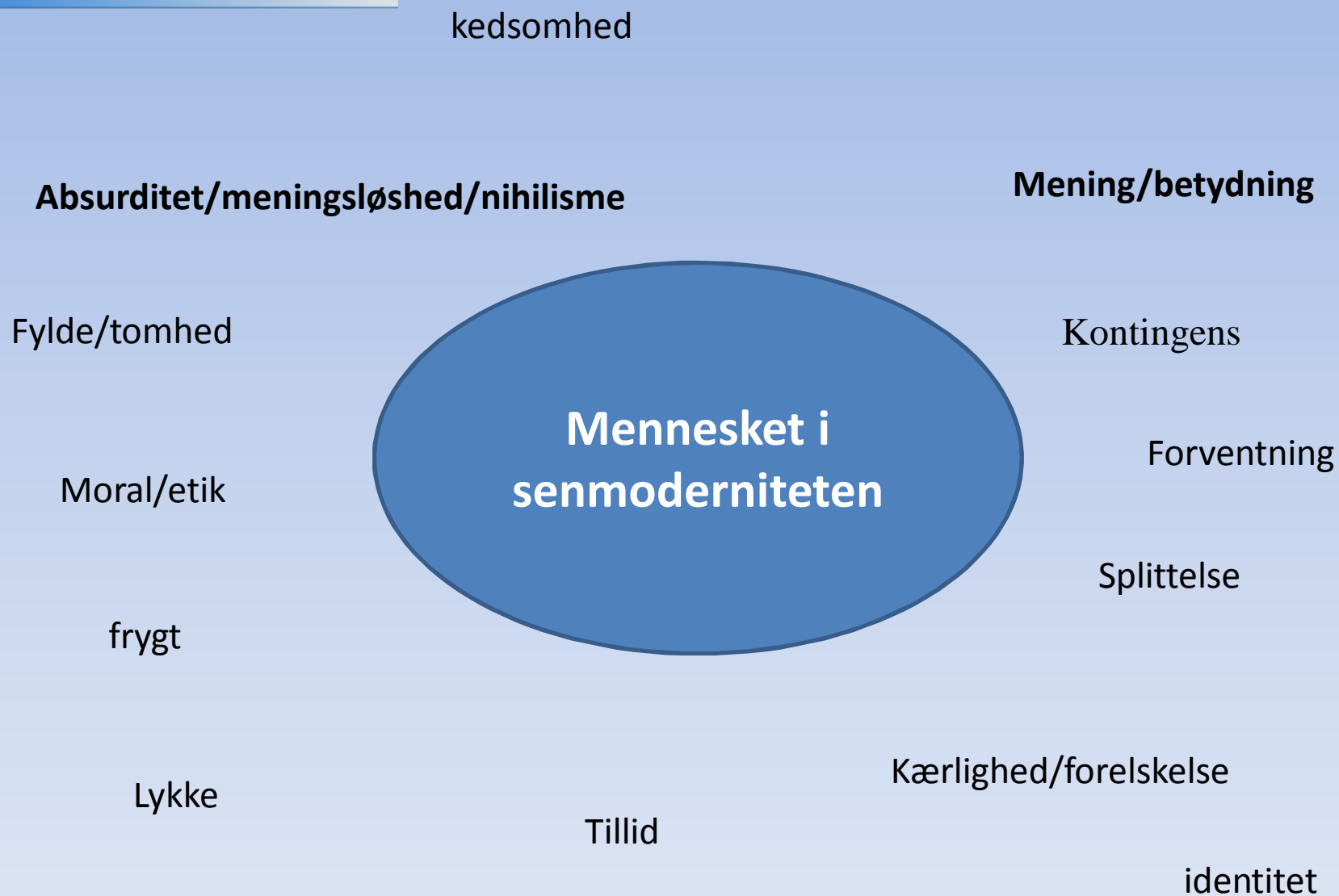
Biblioteket i Alexandria

Rådgivning og vejledning (Rollemodel)

Denning, fornyelse og forøgelse

Både litteraturpædagogisk afsæt
og
Filosofisk afsæt

Udgangspunkt

Oplysningstid (sekularisering)

Kant (1724-1804) – Dannelse (Bildung)

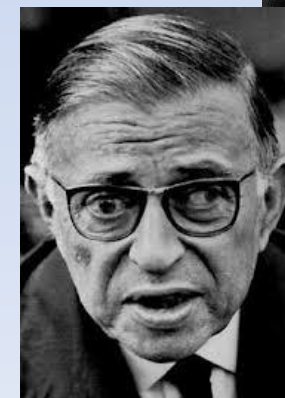
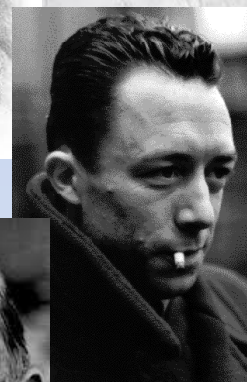
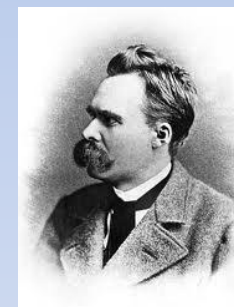
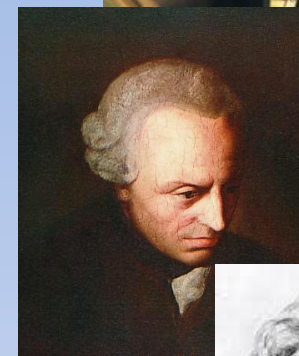
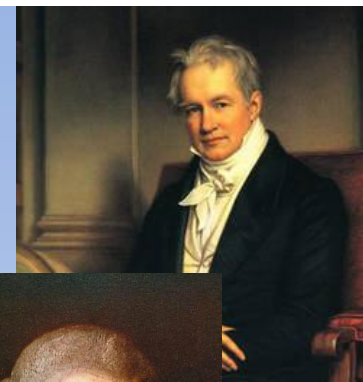
Wilhelm von Humboldt (1767-1835) Dannelse (Bildung)

Søren Kierkegaard (1813-1855) - livsfilosofi

Friedrich Nietzsche (1844-1900) - livsfilosofi

Eksistentialisme - livsfilosofi

- . Sartre
- . Camus

(Børne)litteratur og dannelse

”Oplysningens generelle opfordring til kritisk refleksion og individuel stillingtagen kan gælde i forhold til diskussioner af nutidig børnelitteratur. De må føres på baggrund af viden og en fortsat diskussion af, hvad børnelitteratur og barndom har været og er på vej til at blive.”

(Nina Christensen: Videbegær, 2012)

Spørgsmål at stille til en tekst

Hvilke egenskaber repræsenterer fortællingens karakterer?

Hvilken udvikling gennemgår karaktererne, og hvilke egenskaber fra- eller tillægger de sig?

Hvad igangsætter karakterens handling?

I hvilken sproglig og visuel form fremtræder fortællingen?

Hvad karakteriserer den implicite læser, som teksten henvender sig til?

Hvilken opfattelse af børnelitteratur kommer direkte og indirekte til udtryk i og omkring teksterne?

Om litteraturen

Roland Barthes skriver i bogen: *Om litteraturen*:

Litteraturens udtryk for viden er aldrig fuldstændigt eller endegyldigt.

Litteraturen siger ikke, at den **ved** noget, men at den ved **om** noget.

Men litteraturens eksistens er skrøbelig, for det er kun **en sproglig eksistens.**

sproget i litteraturen gør væsen af sig, bliver **nærværende - forførende og provokerende**” (...)

”Ved læsning glemmes det oftest, at **litteratur er tale rettet mod andre, at den er retorisk, insisterende, ublu og altid ude på noget**, og derfor forbavses vi over det digteriske.

At læse litteratur er at blive mere sig selv ved mentalt at træde ud af sig selv”

Mening

” **Svendsen:**

” *”Mennesket er forfaldent til mening. Vi har alle et stort problem: Vores liv må have en eller anden form for indhold. Vi kan ikke bære at leve vores liv uden et vist indhold, der kan gøre det ud for mening.*

” *Meningsløshed er kedelig, og kedsomhed kan beskrives metaforisk som abstinenser efter mening. Kedsomhed kan forstås som et ubehag, der kommunikerer at behovet for mening ikke er tilfredsstillet”.*

” **Kresten Scultz Jørgensen i bogen, Homo Zapiens:**

” *”I forhold til det gamle samfunds stabile orden tager nutidsgenerationen sig naturligvis både troløs og flakkende ud. Eller zappende, med et billede fra medieverdenen, hvor tv-seeren med remotekontrollen i hånden konstant skifter kanal, hver gang kedsomheden sætter ind”.*

Meningstab

“ *Det farlige i tilværelsen ligger i trivialiteten og banaliteten. Det gør livet meningsløst. Er du glad, har livet også mening. Hvis du spørger hvad meningen er med livet, er det fordi den ikke er der. Det handler om glæde, accept, medfølelse og kærlighed.*

”

“ Johannes Møllehave (fra Ole Sønnichsen: *Møllehave - Jagten på lyset og kærligheden*, 2010)

20 gode bøger for unge

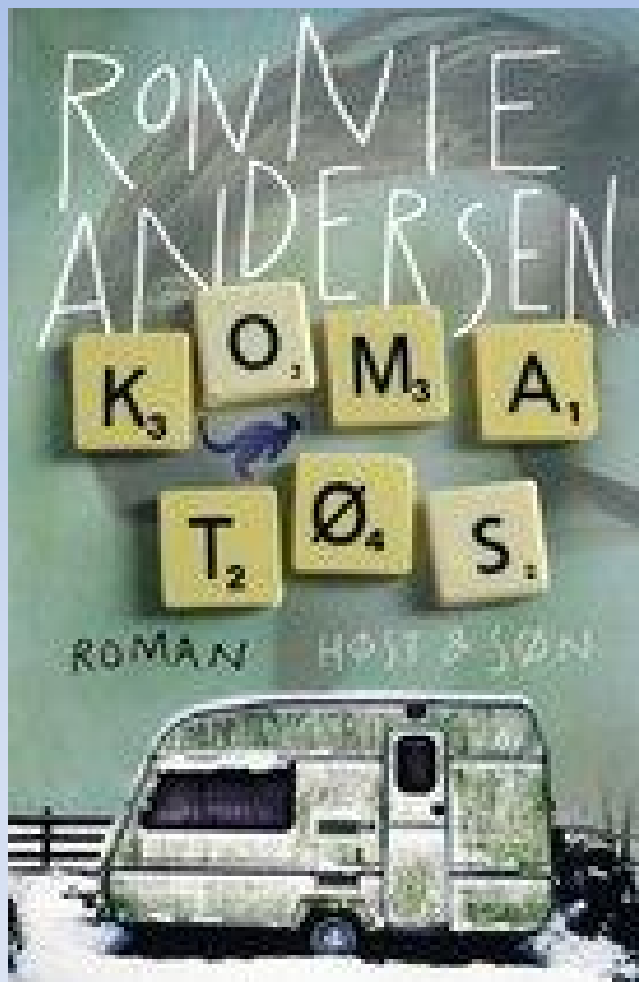
- ” Til den nødvendige samtale om eksistentielle temaer som:
 - ” Eksistens/død
 - ” Mening/meningsløshed/Kedsomhed/rodløshed
 - ” Tomhed/fylde
 - ” Forventning/håbløshed
 - ” Splittelse/helhed
 - ” Osv.

Katarsis

- ” At gå ind i en god bog er at opleve ...
- ” lykke, smerte, kærlighed, lidelse, mening, tomhed ...
- ” På *anden* hånd

- ” **Litteraturen kan hhv.: more, bekræfte, overraske og udfordre**
- ” En god læsning bør altid blive udfordret
- ” **Forestillingen om litteraturens forandrende potentiale**
- ” Nutidig børnelitteratur er på samme måde relevant at diskutere i forhold til forestillingen om, at litteraturen ansporer til refleksion, herunder moralske valg

Komatøs

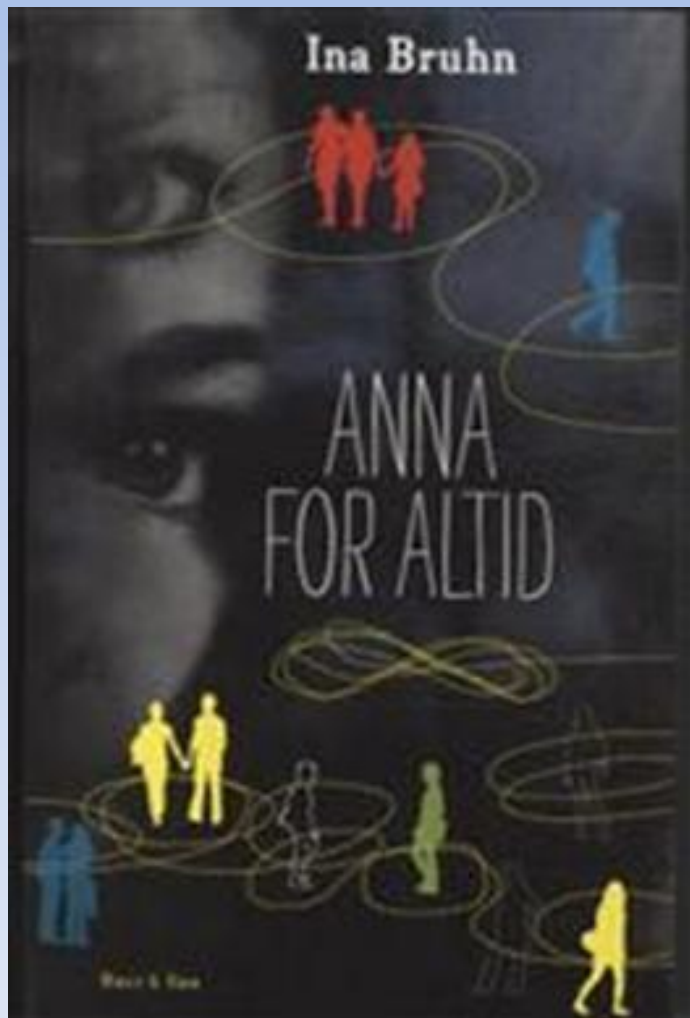

Komatøs
Komatøs

Jeg kan huske det hele ... klammehuset med svamp. C.C. og deres mobning. Mathilde, isen og halstørklædet. Siljas halstørklæde, Novak og Filip. Gud, Filip! Søde. Dejlige. Lækre Filip, som jeg knaldede eller ikke knaldede med. Det husker jeg, at jeg ikke kunne huske. Filip. Som er alle farver. Min mor og Lone, som jeg må have fat i. Det hele er hvidt. Hvid er alle farver i hele verden. (169)

Jeg åbner øjnene for første gang og ser verden på ny. (170)

Ina Bruhn

Anna – Karla – Jesper –
Steen

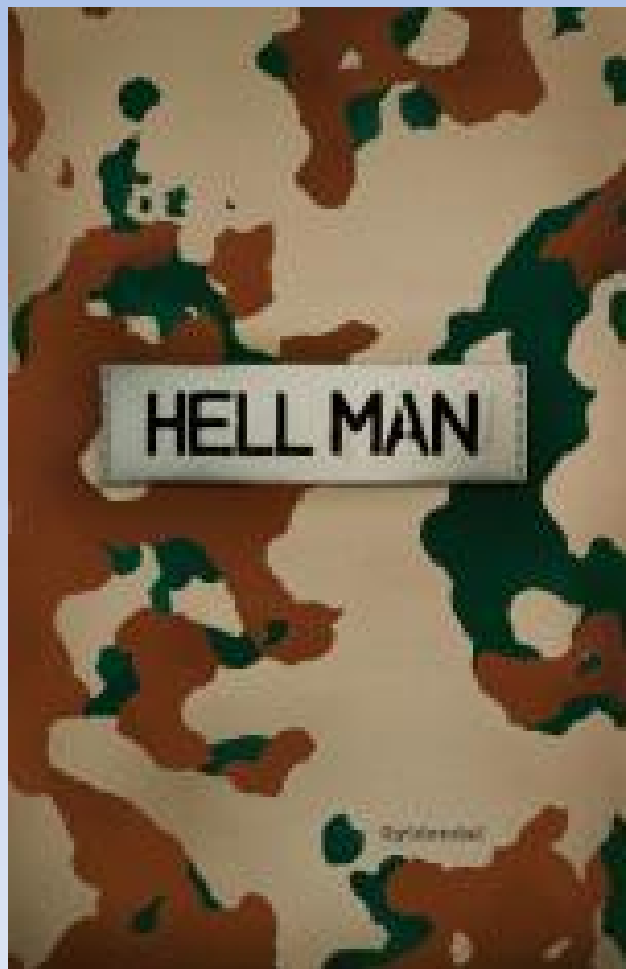
Identitet

Fortvivlelse

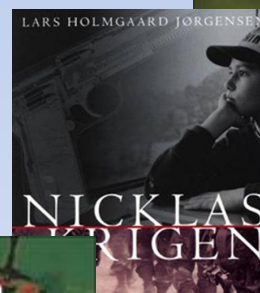
Hemmeligheder

fortid/nutid/fremtid

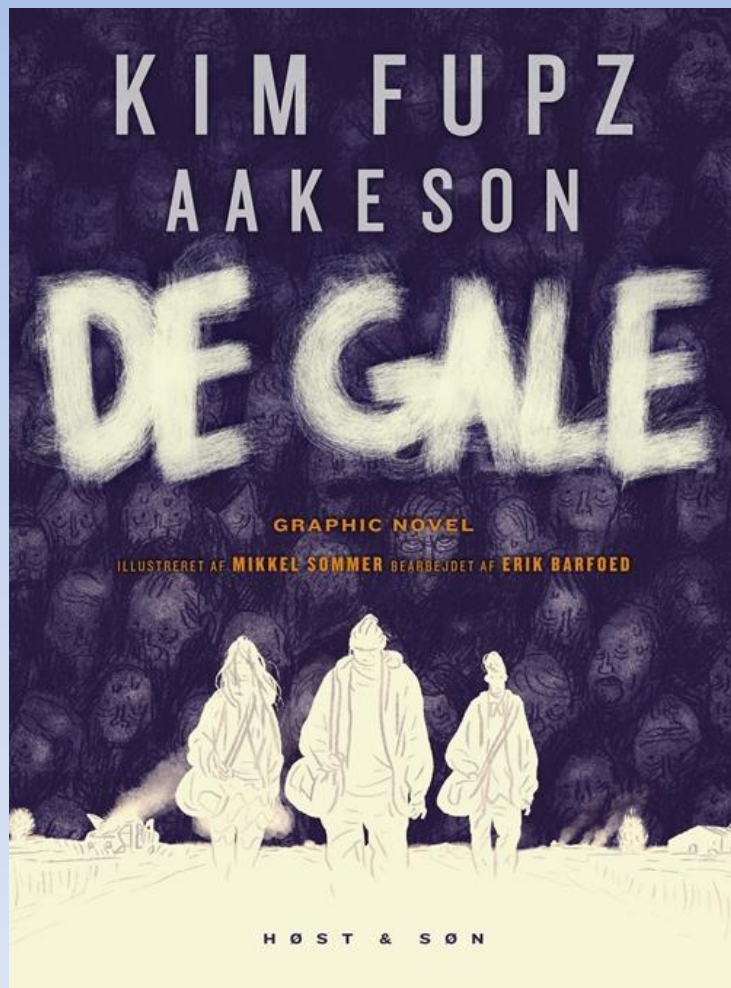
Camilla Søndergaard

Krigen i børnelitteraturen

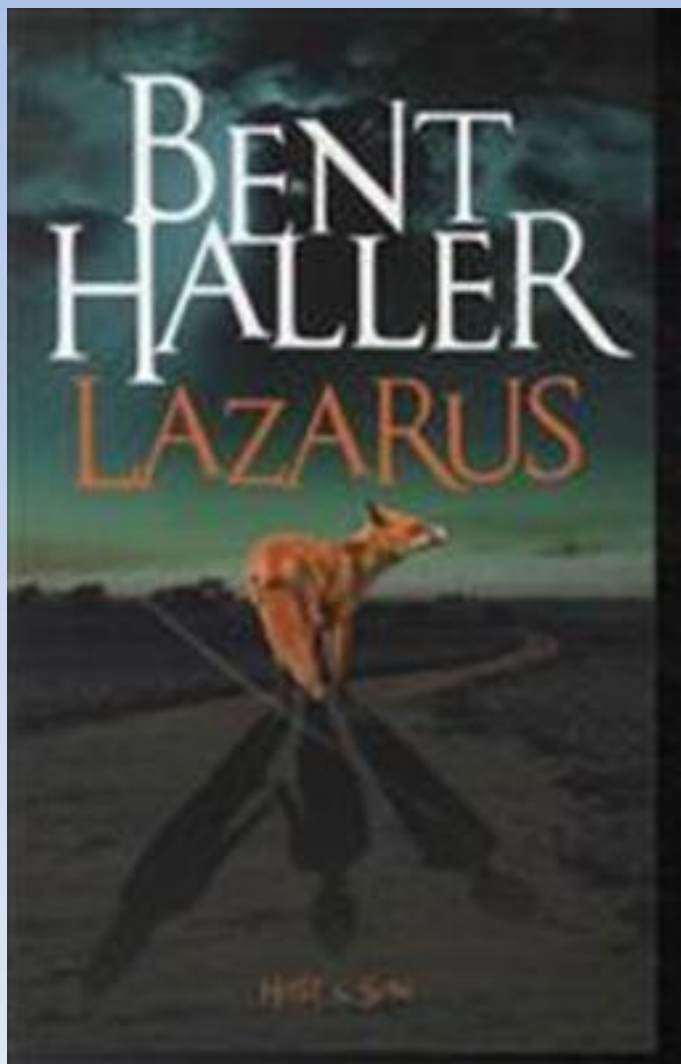

Kim Fupz Aakeson

Tyve år er ingen alder

Bent Haller

Gennemsigtige gennemlyste søvngængertrygge ind i hinanden

Poul Borum

En ræv stak sin spidse snude frem mellem buskene. Den kiggede efter ham, før den luntede over vejen (s. 7) – **anslag (ræven og aviddrengen)**

En ræv betyder fare, tænkte hun, og fordi det var hendes første tanke, kunne det ikke betyde andet, end at der var en sammenhæng (**aviddrengen og ræven**). (s. 11)

Han så en ræv stikke snuden frem mellem buskene. Den stirrede udtryksløst efter ham, før den hoppede over vejen. (188) – **afvikling (aviddrengen og ræven)**

Aurora

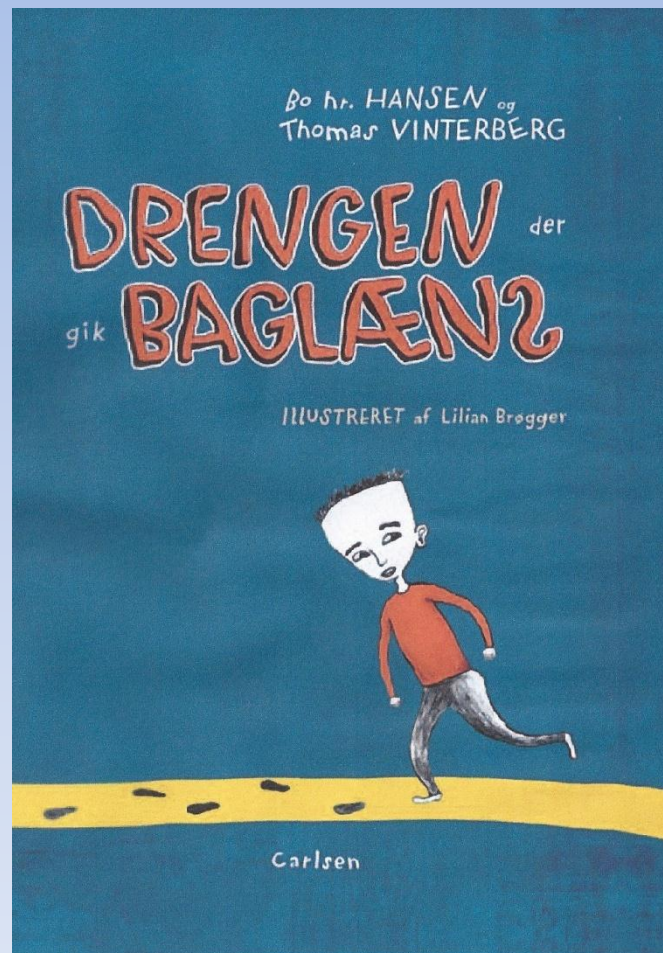
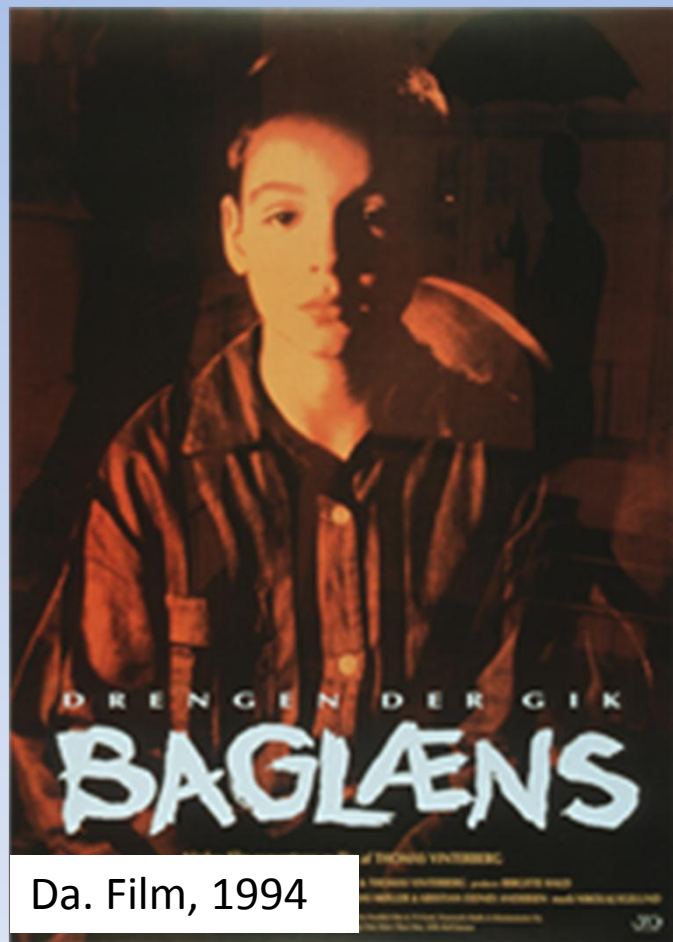
Alwin

Lazarus

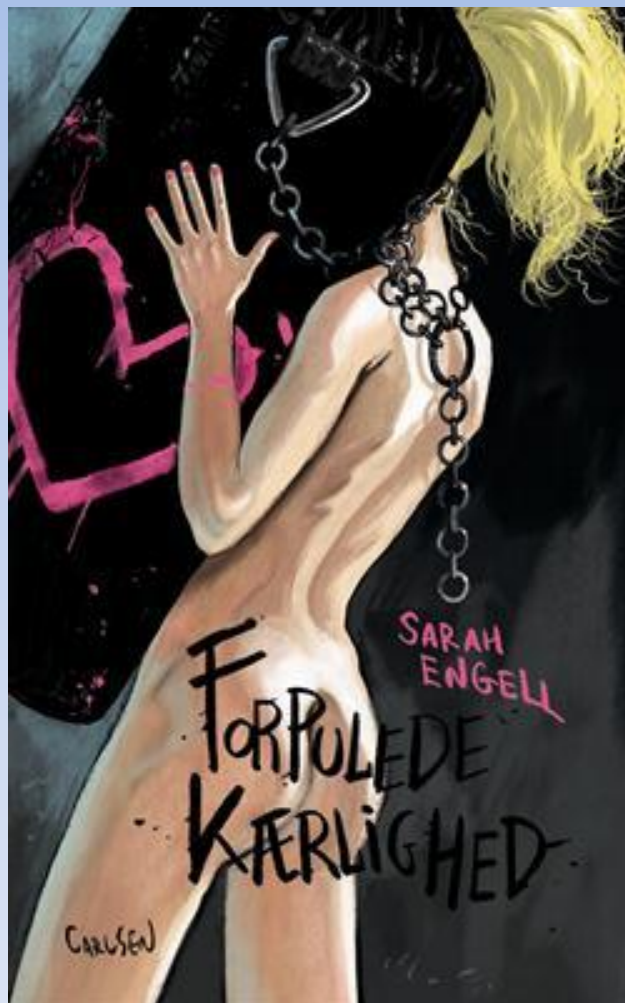
Camilla Hübbe

Hansen & Thomas Vinterberg & Lillian Brøgger

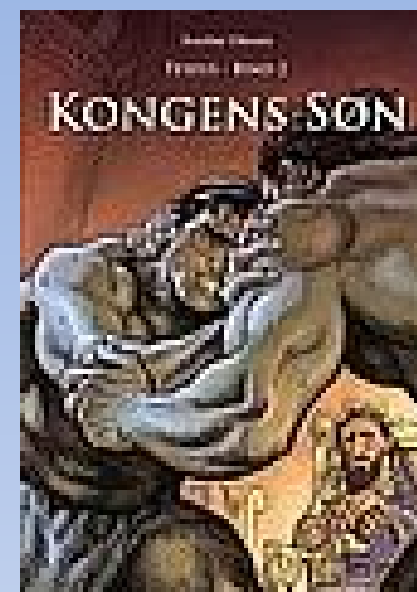
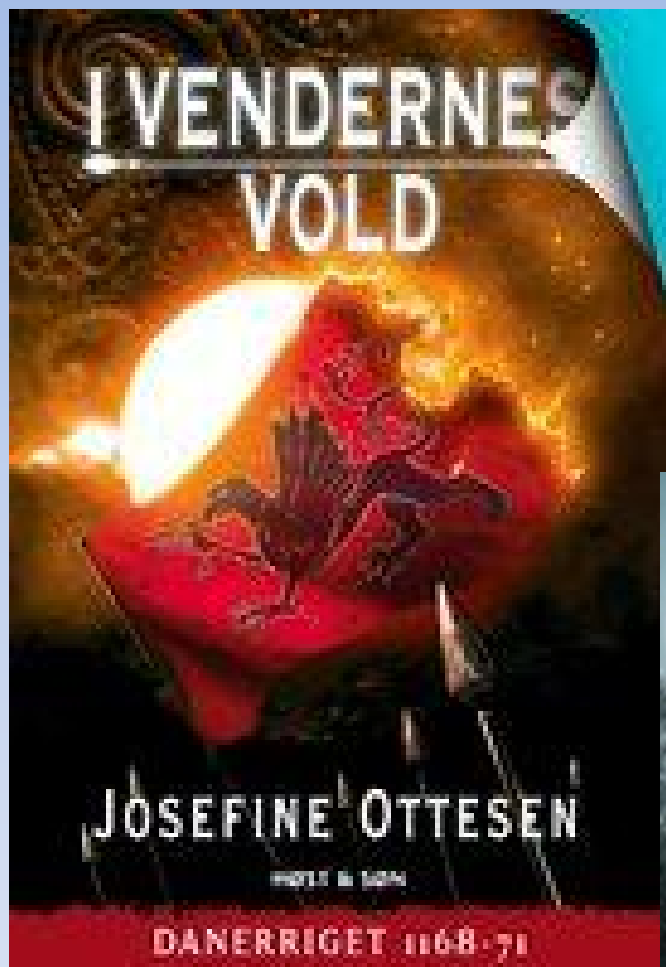
Sarah Engell – Morten Dürr

Gode bøger
til selvstændige, gode
læseoplevelser -
Også til drengene

Danerriget

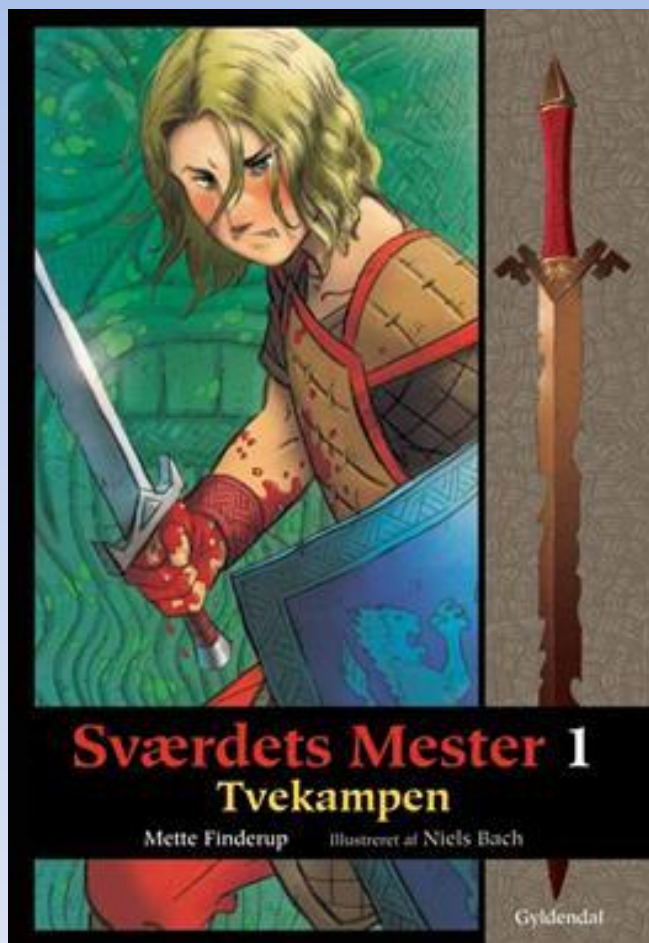
- “ De tre porte
- “ Kongens søn

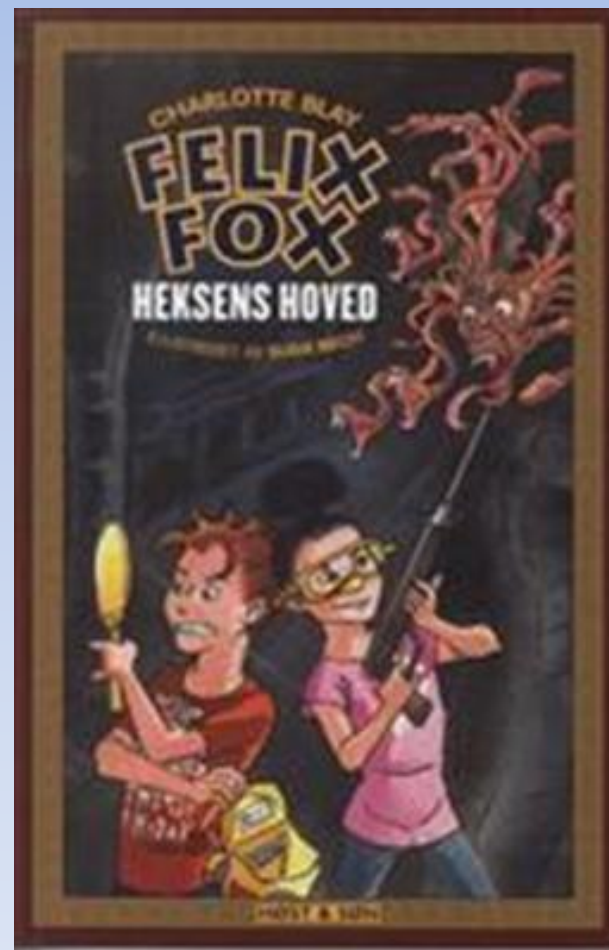
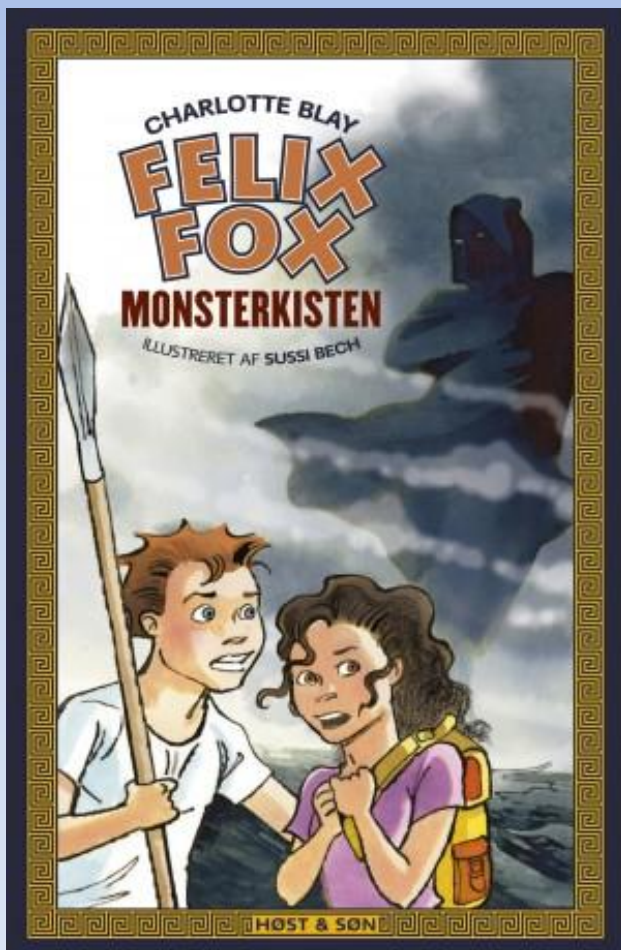
Bedstgørende drenge litteratur

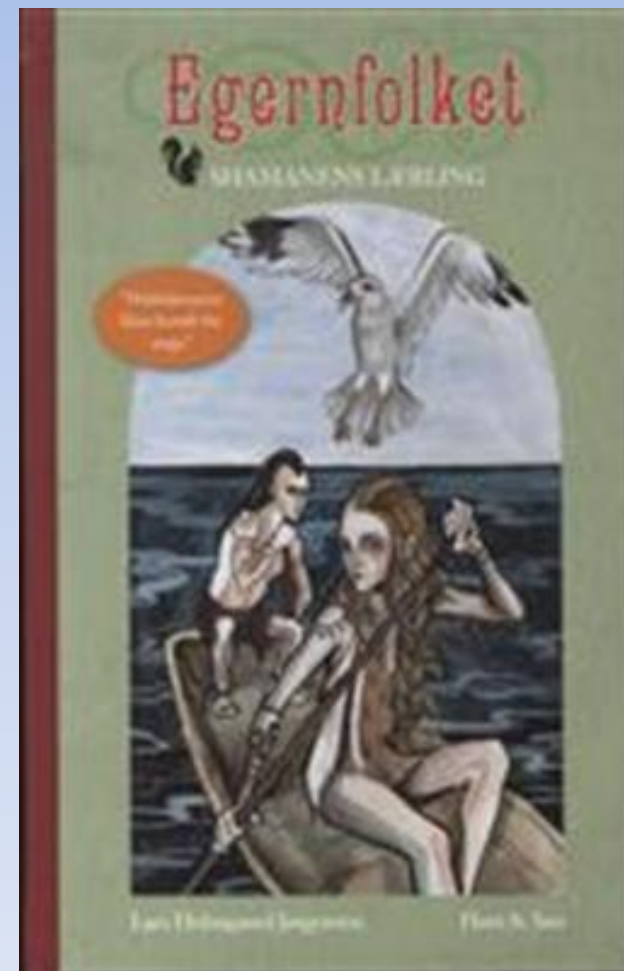
Mette FINDERUP

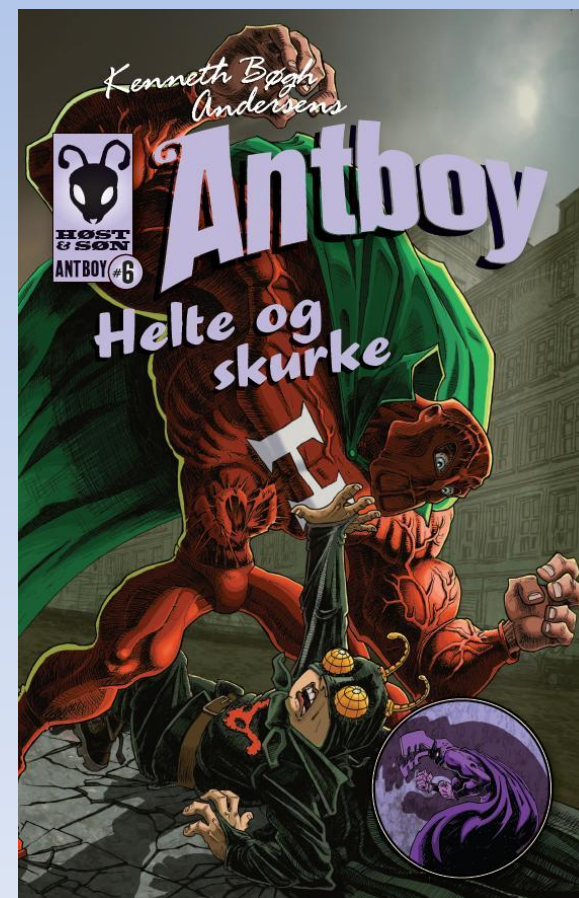
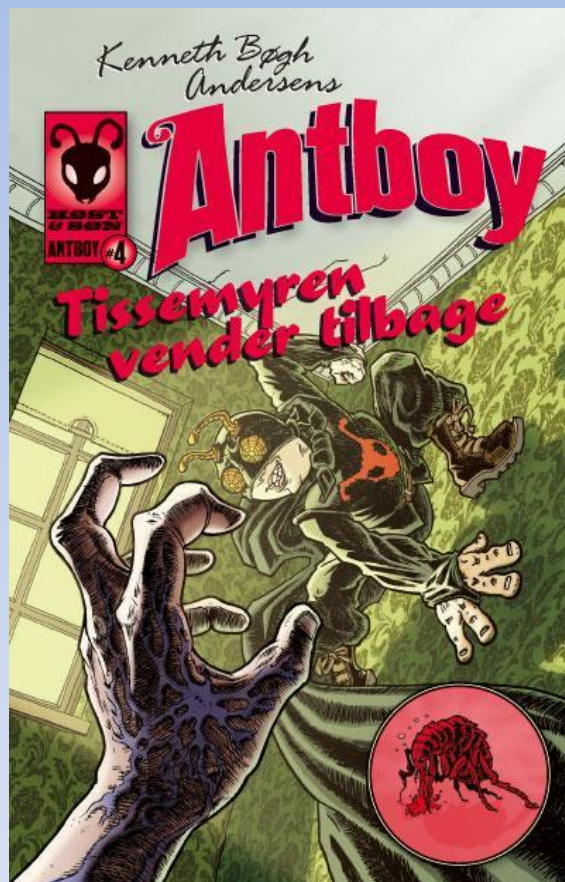
Charlotte Blay - mytologi

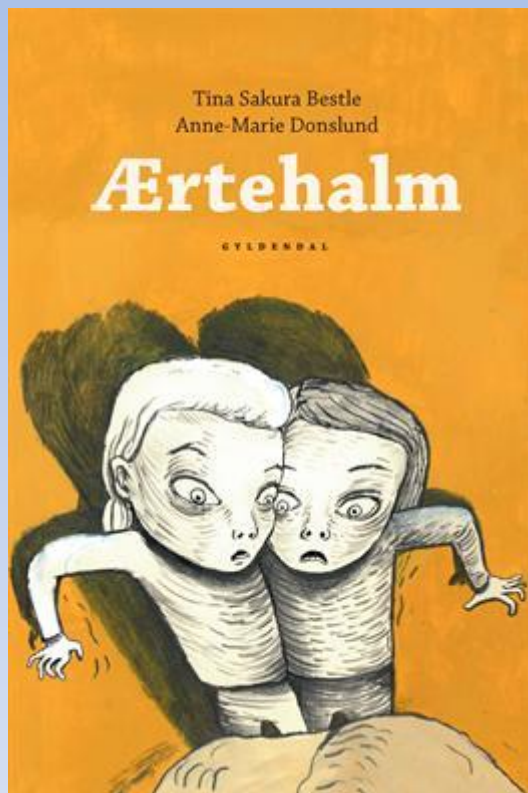
Lars Holmgaard Jørgensen

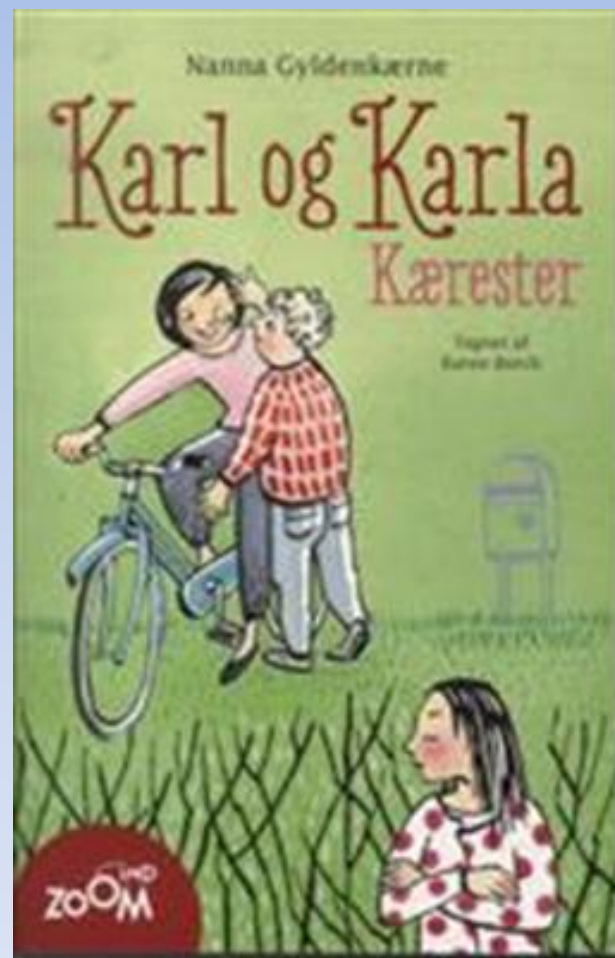
Kenneth Bøgh Andersen

Bestle & Donslund

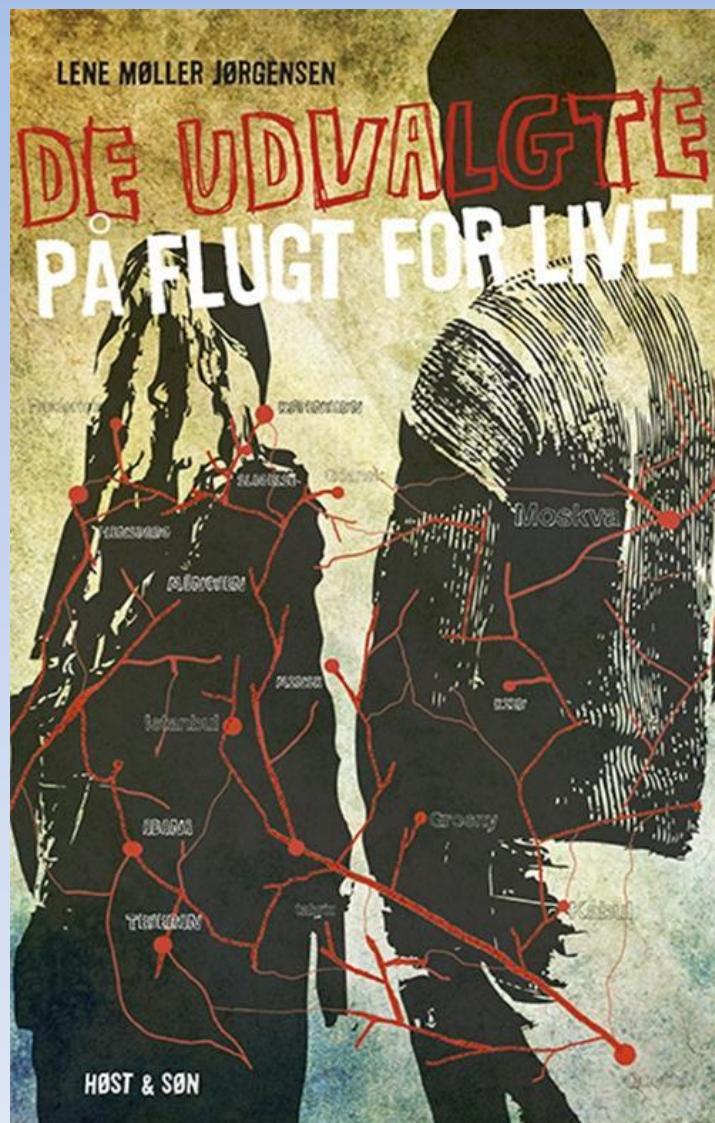
Nanna Gyldenkærne

Ida Marie Rendtorff

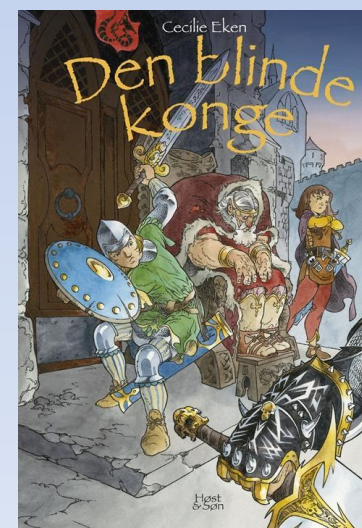
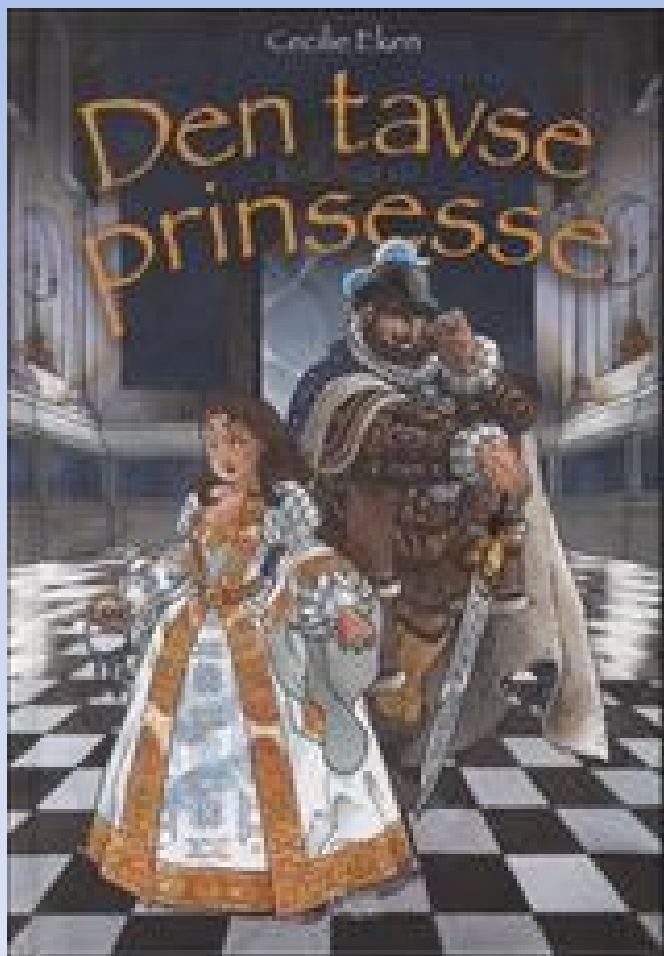

lene Møller Jørgensen

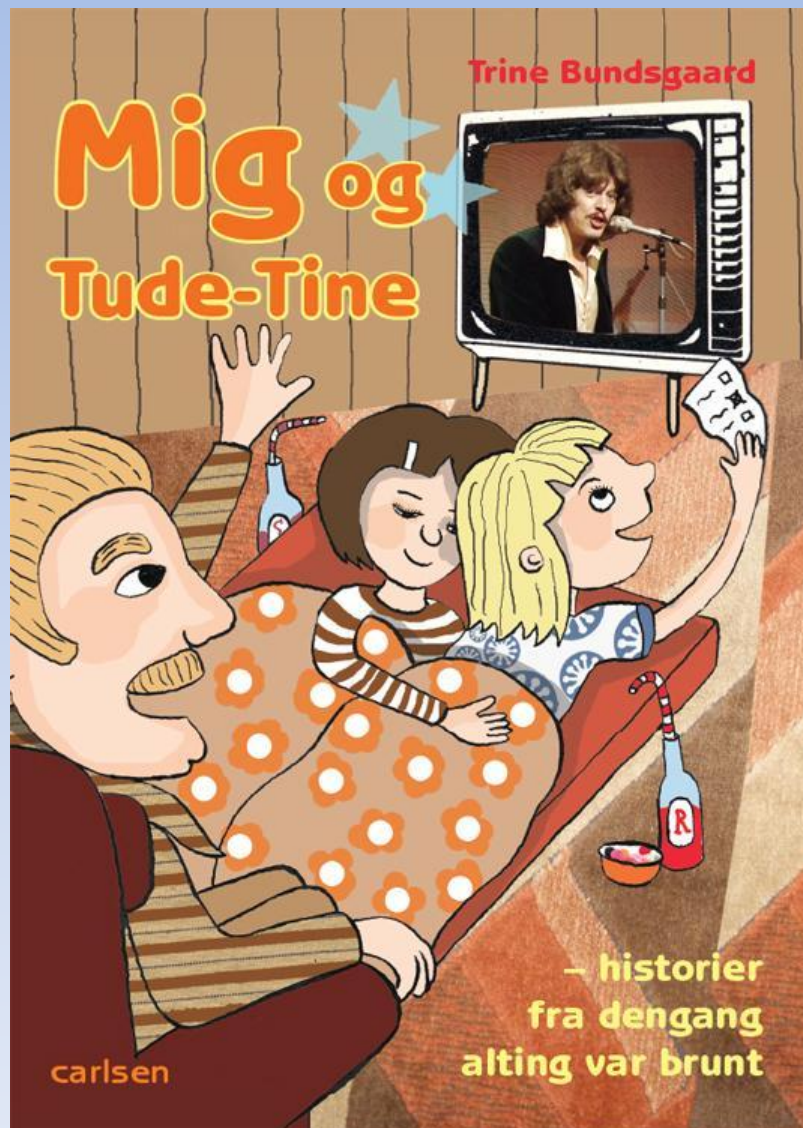

På flugt fra hhv. Tjetenien (Anna)
og Afghanistan (Mansour) – til
Danmark

Cecilie Eken

Trine Bundsgaard

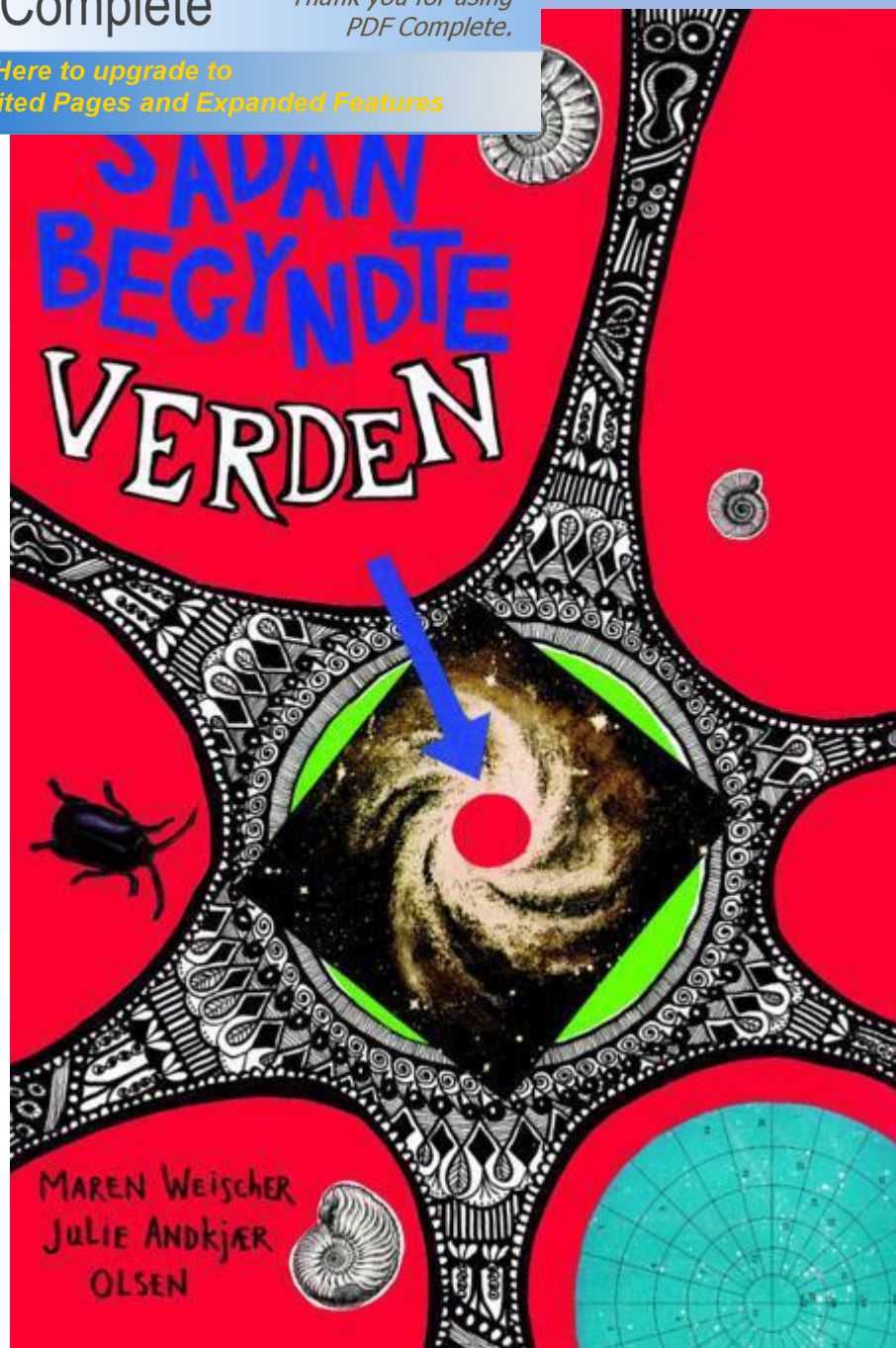

Maries mor (Louise) fortæller
om sin barndom i 70'erne

Kåre Bluitgen

Anklage - tilgivelse

ER DEN FØRSTE I VERDEN MED DANSKE CIRKELDIGTE OG ER DERFOR HELT SPECIEL, DA DEN

ER DEN FØRSTE I VERDEN MED DANSKE CIRKELDIGTE OG ER DERFOR HELT SPECIEL, DA DEN

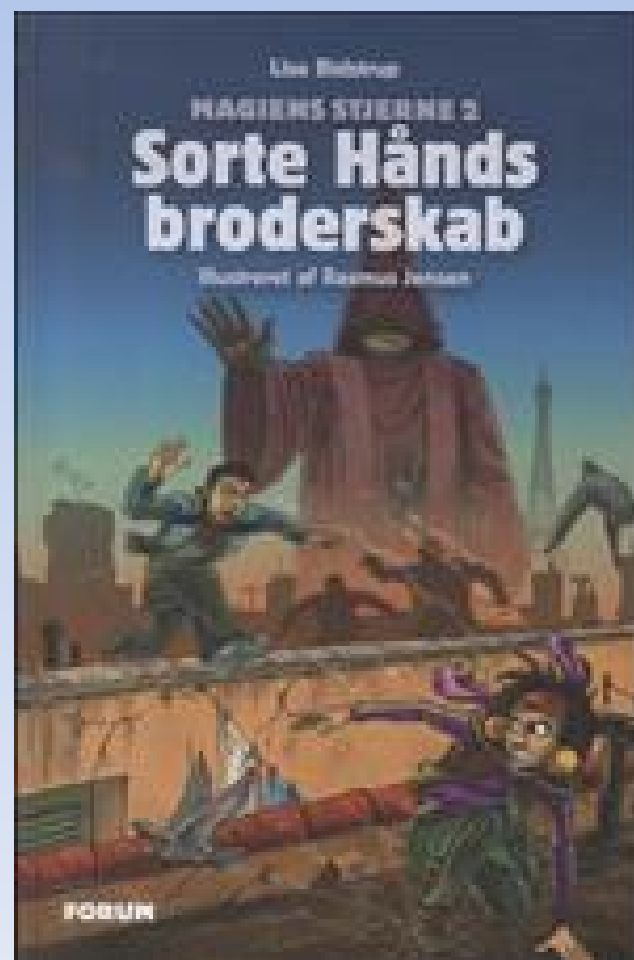
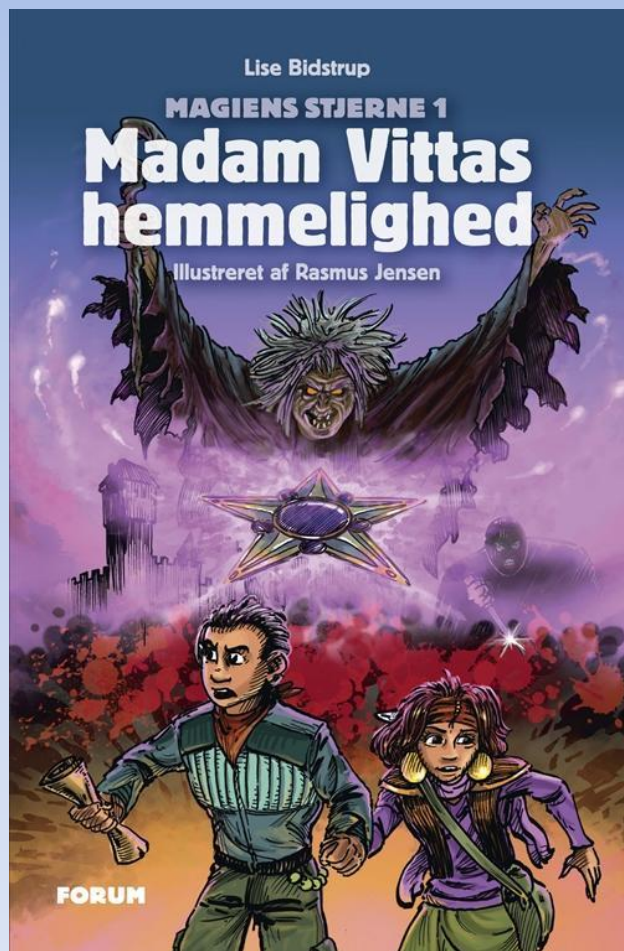
CARLSEN

Link

Lise Bidstrup

Forfølgelse og undertrykkelse af
befolkningsminoriteter

de store, de større, de gode

Bent Haller

Kim Fupz

Aakeson

Bjarne Reuter

Cecilie Eken

Louis Jensen

Christina

Hesselholdt

Hanne Kvist

Oscar K

Jesper Wung-Sung

Strid

Kenneth Bøgh Andersen

Lene Kaaberbøl

Josefine Ottesen

Bodil Bredsdorff

Lars Henrik Olsen

Forfatterskolen

Videbegær

Oplysning,
børnelitteratur,
dannelse

København: Gyldendal

Videbegær gør op med den forestilling, at man i forhold til tekster for børn kan skelne skarpt mellem didaktiske eller pædagogiske tekster på den ene side og tekster som æstetiske udtryk på den anden.

(Nina Christensen)